

GBUR (17) sb m

sg N gbur (10). ◇ D gburowi (1). ◇ A gbura (2). ◇ pl N gburowie (1). ◇ G gbur(o)w (1). ◇ D gbur(o)m (1). ◇ I gburami (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (dwa z tych samych przykładów) – XVIII w.

Wieśniak, chłop, kmieć; rolnik poddany; czasem z odcieniem pogardliwym w odniesieniu do ludzi niższego stanu, nieokrzyszanych, prostych; rusticus BartBydg, Mącz, Cn; ruricola Calep, Cn; ignobilis, villanus Mącz; accola, paganus Calep; agrestis, rusticanus homo Cn (17) : BartBydg 134b; thowarzifchewi fwemu Barthofchevi fuknya czerwona vkradl kthorą gburovi wewfzy za 8 gr. przedal LibMal 1543/74v; Villanus, qui in villa habitat, Kmieć/ wieśniak/ gbur. Mącz 496c, 163a, 248d; Tak iż Rycerskie fprawy w mále fie náyduią/ A Slácheckie poftępki nie wfzey pokázuią. Czyniác fie ich w tym wiele tak gburom podobni WierKróc B; Krzyczą/ ludzie wołáią/ iák w kárczmie v Gburow. StryjWjaz B4v; KochPs 124; Calep 14a; KlonFlis E3.

W połączeniu z imieniem (1): Andrzej gbur zeznal ysz gdi bil na roboczcie panskiey wpolyw thedy iako sthari posledzey przysedl ZapWar 1558 nr 2686.

Wyrażenia: »gruby gbur« (1): Arcadium germen, Gruby gbur/ Grundichwał/ Proftak. Mącz 14b.

»prosty gbur« (1): Ta cie z tego wyftrzedz może figura. Ze cie nie będą mieć za proftego gbura. FalZioł V 1v.

Szereg: »chłop, (a) gbur« (4): Nye ináčzey fie fnimi obchodzą/ yedno by z yákyemi nyewolnikámi álbo proftemi chłopy á gburámi. GliczKsiąż N8; Mącz 362b; Calep 745b, 933a.

Synonimy: chłop, kmieć, oracz, siodłak, wieśniak, willan.

Cf [GBURAK], GBUROWIC, GMUR